Ročník I. Ve Varšavě, dne 27. listopadu 1928. Číslo 11. a 12.

BUDITEL

ORGÁN ČECHOSLOVÁKŮ V POLSKU.

VYCHÁZÍ 1. a 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE.

Redakce a administrace pro Volyň: Łuck, Jagiellońska 16.

Administrace pro ostatní Polsko a zahraničí: Warszawa, Mazowiecka 11.

DVĚ BÁSNIČKY NA OSLAVU 28. ŘÍJNA.

Každého roku na podzim,
listí kdy se stromů letí,
každý Čech s velkým nadšením
národní svátek svůj světí.

Těší se ze své svobody,
volně že dýchat zas může,
kde rostli trny bolesti,
tam kvetou radosti růže.

A vděčně všechněch vzpomíná,
kdo vlast svou milovali,
pro národ žili, trpěli,
i život v oběť dali.

Přejem, by šťastnou byla vždy
ta naše republika
a Bůh nám dlouho zachoval
tatíčka Masaryka.

Josef Bárta.

Zas památný se blíží den,
jímž Čechů splněn dávný sen:
mít svobodu, své blaho —
a slavné slavit vzkříšení
práv odvěkých... To nadšení,
jež zřela's tehdy, Praho,
když orla smetl český lev,
kéž osvěží vždy naši krev,
by vyrašil květ skvělý,
jímž věnčit chceme vlasti skráň — —
O, mládeži, tu víru chraň,
již v Legiích vždy měli
junáci krásných českých niv —
a pracuj světu na podiv
bujará vždy a svěží.
Buď vlasti chloubou, oporou,
jen před ní skloň se s pokorou —
toť mluva pražských věží!...

Josef Kubíčka.

SLAVNOSTNÍ JUBILEUM.

Přiblížila se doba oslav 10-letého trvání samostatných států Rp. Československé a Polské, památné dny 28. října a 11. listopadu 1918 r. Vynořuje se mimoděk otázka: Kterak my Česi v Polsku oslavíme tyto tak významné pro nás dny? První z těchto dnů spadá do doby posvícenské, kdy ve většině našich osad budou se pořádati hlučné a ryčné zábavy a vše s nimi spojené. Při tučných hostinách a veselicích málo kdo si asi pravý význam vážné této památky uvědomí, málo kdo si položí otázku: Co se vykonalo za těch 10 roků? Pokročili jsme, či stojíme? Ano, přátelé, každé období vyžaduje, abychom si kladli účty z naší činnosti a zároveň tvořili plány pro budoucno. Naše vady, naše přehmaty mají nám býti výstrahou pro další činnost. Bohužel, jak oba státy nemohou býti úplně spokojeny s výsledky své 10-leté práce, tak i naše větev na Volyni s trpkostí musí přiznati, že daleko nepokročila, ba ani nepřispěla ku zmírnění našich svárů a roztržek. S takovými pocity budeme vstupovati do nového období naší volnosti. Deset let! Toť téměř čtvrtina lidského věku. Ti, kteříž máte již dvě taková období za sebou, měli byste se zamysliti nad tím, kterak nejlépe tu druhou půli života využíti. Jest již svrchovaný čas, aby lidstvo stanulo na dráhu duševního povznesení, aby se zmírnil ten věčný shon po majetku, zisku a slávě...

Nuže tedy, milí přátelé, v tyto památné dny vzpomeňmež sobě těch vzácných mužů, kteří nám tu zlatou svobodu vybojovali, ať již mečem, či slovem, vzpomeňmež si slavného presidenta Tomáše Masaryka a maršálka Josefa Pilsudského. Hle toť zářné vzory! Jejich idee, jejich hesla nechť jsou i našimi. Promluvme o jejich záslužné činnosti jak ve válce, tak i nyní, v míru. A aby jejich práce a snahy čím dále tím více se uskutečňovaly k tomu máme všichni napomá-

hati alespoň tím, že svědomitě budeme plniti svoje povinnosti vůči státu, obci, rodině.

Tak nejlépe oslavíme tuto památku a staneme se hodnými zlaté svobody, o které snili naši předkové, a tak nejjistěji tuto svobodu uhájíme a zachováme.

J. Vlk.

10 LET ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY.

Ani se člověk nenaděje, jak ten čas utíká! Před 10 lety, 28. října 1918 to bylo, kdy v Praze byla Národním výborem čs. jako nejvyšší politickou autoritou proklamována svoboda a samostatnost čs. národa. A jest pochopitelno, že tento den konečného vítězství celého národa nad rozpadávající se monarchií Rakousko-Uherskou, která byla Čechoslovákům i jiným národům slovanským jen staletým vězením, se stal radostným svátkem všeho lidu Československého. Po vlastech čs., ve městech a ve vesnicích, všude dnes ozývají se slavnostní řeči, všude vlají dnes bílo-modře-červené prapory, připomínající nejenom starý útisk, ale dokazující celému světu, že prvých nejkritičnějších 10 let čs. národ vítězně překonal, a že se nebojácně dívá i do další budoucnosti.

A jest to opravdu veliké dílo, které čs. národ za tu poměrně krátkou dobu vykonal, odstraňuje často i obtíže hospodářské, politické i sociální, které se zdáli býti nepřekonatelnými.
V prvé schůzi revolučního Národního Shromáždění dne 14. listopadu 1918 byla habsbursko-lotrinská dynastie zbavena všech práv na trůn český a vyhlášena republika, jejímž prvým presidentem zvolen byl učenec světového jména, který se nebál odejít do ciziny zápasit o samostatnost svého národa, třebaže stál již na hranici stařeckého věku a který se nejvíce o obnovení čs. státní samostatnosti zasloužil, prof. Tomáš Garique Masaryk.

Ale tím budování státu nebylo dokončeno, nejhorší práce teprve nastala Bylo třeba zajišťovati území nového státu a jeho hranice, vybudovati administrativu a zákonodárství, odpovídající novým poměrům, pečovati o vybudování hospodářských základů nového státu, řešiti řadu problemů vnitropolitických, sociálních a jiných. Na konci prvního desitiletí možno říci, že největší část těchto úkolů byla šťastně rozřešena.

Němci, stejně jako Maďaři, překvapeni rozvratem poražené monarchie, působili státotvorné činnosti čs. jisté obtíže, ale jejich odpor byl poměrně rychle likvidován. Vnitřní politiky se súčastňují Němci teprve od voleb parlamentních v polovině roku 1920, kdy vstupují na půdu čs. parlamentu, řadou akademických výhrad, ale postupem času se v jejich řadách stále hlasitěji ozývá touha po aktivní spolupráci politické a 12. října 1926, kdy došlo k utvoření 9. vlády (Švehlovy), vysílají do vlády aktivistické strany (německý Bund der Ladwirte a něm.-křest. socialisté) po 1 zástupci.

Na Slovensku, které dne 30. října 1928 v Turč. Sv. Martině prohlásilo odluku od Maďarska a jednotu čs., byly po řadu let obtíže s luďáky, kteří v listopadu 1921 vystoupili ze společného klubu, jejž utvořili společně s českými lidovci, a dali se na cesty oposice, ve které vytrvali celých 5 let, hlásajíce program slovenské automie, ale i tento odpor oslaboval stále více a 15. ledna 1927 vstupují i zástupcové slovenských ludovců do vlády.

V poslední době projevují se aktivistické tendence i v řadách maďarských.

K připojení Podkarpatské Rusi došlo až vlastně v roku 1920 na žádost příslušných čintelů rusínských, hledajících oporu v ČSR. Tento vývoj věcí znamenal pro vnitropolitickou konsolidaci čs' státu veliký pokrok.

A tak vlastní práce, kterou se v ohledu vnitropolitickém mladá republika čs. na konci prvého desitiletí vykazuje, je opravdu veliká.

Ústavu si dala ČSR. dne 29. února 1920. Vybudována administrativa (zřízení zemské), zavedeny opravdu demokratické řády volební, uzákoněna pozemková reforma, uzákoněn 8 hodinný den pracovní a podpora v nezaměstnanosti, sociální (starobní a invalidní) pojištění, státní hospodářství postaveno velikou řadou pronikavých opatření na zdravé základy a měna stabilisována, takže Kč. jest dnes všeobecně nazývána evropským dolarem. Mnoho práce bylo vykonáno též na poli kulturním (viz jen zákon o obecních knihovnách atd.). Této práce jest ve všech oborech státní správy tolik, že ji letmo ani nelze přehlédnouti.

Na venek vybudovalo si Československo příkladné vztahy ku všem sousedům a žije s nimi v poměru opravdu přátelském nebo aspoň snesitelném. Vynikající roli hrála ČSR. všude tam, kde se jednalo o upevnění nového světového řádu, pracujíc vytrvale o udržení míru, který jest nejlepším a jediným předpokladem zdravého lidského vývoje a pokroku. Těchto úspěchů mohlo býti docíleno tím spíše, že v čs. zahraniční politice zachovávána po celou dobu kon-

tinuita v jejím řízení. T. G. Masaryk byl dne 27. května 1920 zvolen presidentem republiky československé po druhé a v roce 1927 po třetí. To jest nejenom akt vděčnosti a neobmezené důvěry, prokázané vůdci národa, ale jest to i projev touhy po udržení souvislosti ve výkonu nejdůležitějších funkcí státních. Dr. Edvard Beneš, politik-realista známý daleko za hranicemi, řídí zahraniční politiku čs. od zahájení revoluce až po naše časy. To jsou příklady v dějinách poválečné Evropy jistě jedinečné!

S Polskem — třebaže čs. i polská revoluční činnost za války se v mnoha bodech stýkala a podporovala — došlo hned v roce 1919 k nemilým sporům o Těšínsko, jež vyvrcholily i v několika srážkách. Tyto spory však byly postupem doby urovnány a od roku 1924 nastává období spolupráce polsko-čs. na poli kulturním, hospodářském a politickém, která jest stále intensivnější a plodnější. ČRS. i Polsko jest si vědomo, že je poutá nejenom příbuzenství rasové a jazykové, ale také zájem o uhájení nezbytného mezinárodního vlivu o zachování míru a o udržení vlastní existence. Toto vědomí a důsledky z něho vyplývající přinášejí užitek oběma stranám a jest jen na nich, aby v této spolupráci, tak slibně započaté, i nadále pokračovaly.

ČRS. stojí dnes na předním místě mezi státy konsolidovanými politicky, hospodářsky i sociálně a může se klidně dívat do budoucnosti. Polská veřejnost má živý zájem na tom, aby tato budoucnost čs. národa byla co nejšťastnější.

JAK ZÁPASIL ČSL. NÁROD O SVOU SAMOSTATNOST.

Třebaže tradice předválečného odboje proti rakousko-uherské nadvládě sílila ve staré monarchii stále více s pokračujícím rozvojem všeobecné národní kultury Čechů, přece jen skutečný čs. zápas proti Rakousko-Uhersku mohl býti rozvinut terpve za světové války, která si vyžádala nesčetných obětí, ale která také přinesla celé řadě národů touženou svobodu. Ale jak bylo malému národu čs. těžko bojovat proti staré monarchii, která měla svoje dávné mezinárodní styky, třebaže světová válka proti ní postavila velikou většinu veřejného mínění evropského a světového! Doma se proti Čechům a Slovákům používalo plánovité a ničeho se neštítící persekuce a navenek lživou propagandou skreslovány poměry ve prospěch monarchie a neprospěch Čechů a Slováků.

A přece touha po svobodě byla v čs. národě silnější než jakákoliv persekuce! Brzo po vypuknutí světové války vystupují ve Francii a v Rusku Čechové proti Rak.-Uhersku. Ve Francii vstupuje několik set Čechů do cizinecké legie a vytvořuje v ní samostatný český oddíl, v Rusku byla dne 20. srpna 1914 založena první česká vojenská jednotka, slavná Družina. Významní mužové, jako Masaryk, Benš a jiní, odcházejí za hranice, nedbajíce zdraví ani pohodlí, aby čs. odboj organisovali a získali proň spojenecké mocnosti. V den Husova výročí 6. července 1915 vystupuje prof. Masaryk otevřeně proti Rak.-Uhersku. Ale při všem velikém úsilí vůdců čs. zahraničního odbobje začínají se vojenské mocnosti o čs. věc více zajímati teprve koncem roku 1915. Prof. Masaryk jmenován anglickou vládou profesorem na King's College, podařilo se zaujmouti rozhodující kruhy francouzské a také Rusko se začalo vydatněji o čs. věc zajímati. Česká družina vzrostla během roku 1915 na střelecký pluk a byla v květnu 1916 přeměněná na brigádu. Dne 9. října 1917 vrchním velitelem ruským Duchoninem povoleno vytvořiti samostatný armádní sbor československý. Revoluční požadavky čs. pronikají k širší a širší veřejnosti, takže již počátkem roku 1917 jest osvobození čs. národa označováno za jeden z cílů válečné akce vojenské spojenců.

Když Rusko přestalo pro čs. odboj přicházeti v úvahu, sjednána smlouva o převoz zajatců do Francie, kde rovněž přikročeno k organisování čs. armády, povolenému dekretem z 19. prosince 1917. Na konci zorganisováno čs. vojsko i v Italii. Převoz armádního sboru čs. z Ruska do Francie byl spojen se značnými obtížemi a vedl na konec k ozbrojenému konfliktu se sověty, v němž čs. legie slavně vítězily, dobyvše během krátké doby téměř celého území od Samary až do Vladivostoku. Právě tato slavná sibířská anabase byla čs. osvobozovacímu zápasu k velikému prospěchu, neboť ji na západě mohlo býti využito politicky.

Koncem dubna 1918 slibuje Francie, že Národní rada čs., dotud nejvyšší národní instance, bude uznána za vládu de facto a podobného úspěchu zanedlouho poté dosaženo i v Anglii. Také Italie vyjádřila své sympatie s bojem čs. národa za samostatnost smlouvou o tvoření dobrovolnického vojska, která byla podepsána 21. dubna 1918 a 29. května prohlásily i Spojené Státy, že s čs. bojem za svobodu sympatisují. K uznání Národní rady za vládu de facto a samostatnosti čs. státu došlo se strany Francie dne 29. června,

Anglie 9. srpna, Spojených Státu 2. září, Japonska 9. září a Italie 3. října 1918.

Je samozřejmo, že ani doma nezůstal čs. národ pasivní, třebaže mu každá vydatnější práce byla neobyčejně stěžována nebývale krutou persekucí, žalářováním a popravami. Přes to však se v Čechách tvořily pilitické kroužky, které se snažily navázat spojení se zahraničním čs. odbojem a s dohodovými mocnostmi. Byla to pozdější Maffie, která čs. odboji znamenitě sloužila, získávajíc cenné zprávy i z nejméně přístupných rak.-uh. pramenů a udržujíc spojení mezi revolucionáři zahraničními i politiky domácími. Výraz a směr domácímu odboji dal zejména manifest čs. spisovatelů z 19. května 1917, kterým tito vyzvali české strany politické, aby při zasedáních parlamentních do všech důsledků hájili čs. program. Projevem tohoto odboje byla také památná pražská přísaha z 13. dubna 1918 a jmenovitě prohlášení poslance Staňka,, vůdce české parlamentní dolegace, že čs. národ se definitivně rozešel s rak.-uh. monarchií. Ale to již se blížil konec staré monarchie kroky mílovými. Císař Karel učinil poslední pokus, získat Čechy a ostatní národy slibováním autonomie a samostatnosti, ale Čechoslováci nevěnovali již těmto nabídkám pozornosti. Nadešel 18. říjen 1918, kdy prof. Masaryk proklamoval washingtonskou deklarací samostatnost čs. státu a tento den otevřel bránu 28. říjnu, kdy proveden státnł převrat, vrátivší svobodu čs. národu. 28. říjen 1918 jest od 300 let pro celý čs. národ nejšťastnějším dnem a jest celým národem oslavován vděčností za veliké osvobozovací dílo i příslibem práce pro jeho zachování.

Národ, který dovedl pro svůj stát tolik vykonat, a má tak mocnou touhu po další samostatnoti, nesmí svou samostatnost ztratit!

FESTIVAL ČESKÉ HUDBY VE VARŠAVĚ.

koná se ve dnech od 27. do 31. října 1928 pod protektorátem I. E. p. presidenta Polské republiky Ignáce Moščického a za čestného předsednictví pp. ministra Augusta Zaleského, Kazimiera Switalského, vyslance Dr. Václava Girsy.

Program: v sobotu 27. října v sále konservatoře koncert komorní hudby české za účinkování Českého kvarteta, prof. Jana Heřmana a koncertní pěvkyně paní Jarmily Pěničkové-Rochové. Provedeny budou skladby: K. B. Jiráka, Vít. Nováka, J. B. Foerstera, Jar. Křičky a Leoše Janáčka. Koncert uveden bude stručnou přednáškou o soudobé hudbě české, kterou polsky prosloví prof. K. B. Jirák. V úterý 30. října v sále Filharmonie velký koncert orkestru státní konservatoře hudby v Praze za řízení šéfa opery Národního divadla Otakara Ostrčila. Provedeny budou skladby Rudolfa Karla, J. Suka, J. B. Foerstera a Otakara Ostrčila.

Ve středu 31. října ve velkém theatru pořádáno bude slavnostní představení Prodané nevěsty za řízení šéfa Otakara Ostrčila a za účasti členů Národního divadla v Praze Anny Kejřové (Mařenka), Josefa Masáka (Jeník), Emila Pollerta (Kecal), Mirko Štorka (Vašek). Představení bude zahájeno státními hymnami za řízení ředitele varšavské opery p. Młynarského. Program tohoto významného podniku je jistě tak bohatý a pro poznání české hudby ve Varšavě tak obsažný, že zaslouží plné pozornosti. Tento festival jest případnou oslavou desátého výročí Československé samostatnosti ve Varšavě.

Otakar *Ostrčil* bude řiditi při festivalu české hudby ve Varšavě jeden orkestrální koncert dne 30. října a představení Prodané nevěsty 31. října. Prvý podnik koná se v sále Filharmonie a druhý podnik ve Velkém theatru. Otakar Ostrčil jest vynikajícím dirigentem českým, jenž uplatnil se nejen jako chef opery Národního divadla v Praze, ale též jako koncertní dirigent koncertů České Filharmonie a Státní konservatoře hudby v Praze. Jméno jeho jest zapsáno v dobré paměti ve Varšavě od jeho *loňského* úspěchu při provedení Prodané nevěsty. Tehdá úspěch jeho byl tak bouřlivý a velkolepý, že nemůže na Varšavu zapomenouti a s velikým zadostiučiněním a radostí přijal pozvání, aby ve Varšavě se znovu představil nejen jako dirigent divadelní, ale též jako koncertní. Říditi bude orkestr konservatoře čítající 85 hráčů. Tento symfonický orkestr nejlepší v Praze vedle České Filharmonie pod jeho řízením docílil již velkých úspěchů nejen v Praze, ale též na Výstavě soudobé kultury v Brně, kde koncertoval jako representant československého orkestrálního umění. Provedení Prodané nevěsty stane se za účasti čtyř solistů opery Národního divadla v Praze, o nichž se zmiňujeme na jiném místě.

Dr. Jan Branberger.

HUDEBNÍ ŽIVOT V PRAZE.

(K příležitosti festivalu české hudby ve Varšavě ve dnech 27.—31.: října 1928).

Kdo zažil hudební ruch pražský před převratem, sotva by dnes vyznal se v nynějším jeho hudebním dění. Předpřevratový ruch byl

rázu provinciálního a velmi klidného. Opakovaly se pravidelně koncerty Filharmonických společností, komorní koncerty spolkové, několik koncertů písňových do roka a ze solistů sem a tam některý význačný koncert. Po převratu stala se Praha světovou metropolí, a její celý život se změnil, nastal ruch a zhon velkoměsta a hudebních podniků vyrojilo se bezpočtu.

Zejména z ciziny přijíždějí sem slavní umělci a velká umělecká tělesa, mnozí jen proto, aby získali si uznání Prahy a odnesli si odsud příznivé kritiky

V dnešní hudební Praze největší procento koncertů připadá na podniky cizích výkonných umělců.

Nejvýznamnějšími domácími činiteli hudebními jest opera Národního divadla a Česká Filharmonie. Opera Národního divadla, jíž stojí v čele *Otakar Ostrčil,* má ráz světového divadla a její repertoir jakož i výkony vyrovnají se nejpřednějším scenám evropským. V leckterém směru je i předčí, neboť opera jest vedena nejpřísnějšími uměleckými měřítky a výběr novinek odpovídá soudobým směrům mezinárodním. Rovněž kmenový repertoir, opírající se o všechna díla Smetanova a čelné opery Dvořákovy a Fibichovy, má pevný charakter a vzácnou jedjednotnost. Česká Filharmonie má za šéfa *Václava Talicha,* vzorný repertoir a její velké úspěchy v době mezinárodních festivalů v Praze v létech 1923 a 1924 založili její světovou slávu.

Z ostatních velkých těles uměleckých dlužno uvésti velkolepý smíšený sbor *Pražského Hlaholu,* který má rovněž světovou úroveň a jehož ženský sbor je jistě nejlepší mezí evropskými sbory. Dále náleží sem české nepřekonatelné *Pěvecké sdružení Pražských učitelů* s profesorem Metodem Doležilem v čele, kteří chystají se k zájezdu do U. S. A., Dále světem uznaný mužský zbor *Smetana, Sdružení pražských učitelek* a jiná ochotnická hudební a pěvecká tělesa, jichž je tolik, že málokterá metropole mohla by jich více vypočísti.

Že jest Praha sídlem slavného *Českého Kvarteta,* jest jistě celému světu známo. Pražané jsou na to právem hrdi. Na jednom kvartetu však Praha nepřestává, máme zde Ševčíkovo — Lhotského kvarteto, Novákovo — Frankovo, Zikovo kvarteto a nejmladší z nich Ondříčkovo kvarteto rovněž možno pokládati za činitele komorní hry zejména v koncertech našeho Radiojournalu. Pravidelné koncerty abonentní pořádá starý *Český spolek pro komorní hudbu v Praze,* jeho podobný druh německý, skoro 20 let již pořádá každoročně osm koncertů *Spolek pro pěstování písně,* v poslední době vznikl *Spolek pro moderní hudbu.*

Lidovýchovný cíl sledují koncerty *Svazu osvětového,* které jsou přístupny nejchudším vrstvám. Významnými jsou i orkestrální koncerty Radiojournalu, za účasti České Filharmonie a nejpřednějších dirigentů které bývají též radiem do ciziny vysílány. Zřídka kdy v Praze vyskytají se koncerty nakladatelských firem, které mají účel propagační. Nejčileji v tom směru si vede *Hudební Matice,* která uvádí tím způsobem někdy poprvé na veřejnost díla českých nejpřednějších žijících skladatelů.

Pražskou specialitou jest koncertní a operní činnost *Státní konservatoře hudby v Praze.* Nevím zda jest na světě jiná konservatoř, která by vykázala do roka větší počet veřejných výkonů. V posledních létech pravidelně 60—70 koncertů pořádá do roka a koncerty orkestrální dosahují významu velkých podniků České Filharmonie. V poslední době řízeny byly šéfem opery Národního divadla Otakarem Ostrčilem a profesorem Pavlem Dědečkem. Přímo bez konkurence byly oslavy pražské konservatoře Beethovenova jubilea r. 1927, kdy pořádáno bylo 18 vzorně vypravených a připravených koncertů, jichž programy nejednou vykazovaly zcela neznámá a snad i doposud neprovozovaná díla tohoto velkého klasika. Orkestr pražské konservatoře hrál letos v červnu na výstavě soudobé kultury s velkolepým úspěchem, tak že kritikou byly označeny jeho výkony jako skvělé a mistrovské. Pražská konservatoř provozuje i operní představení a volí k tomu díla, která jsou jistě vzácností ve světovém repertoiru. Proveden byl již Händlův Rinaldo, Satieho Sokrates a Strawinského Mawra atd.

Hudební život v Praze tak bohatě kypí a bují též z důvodů čistě materielních. Způsobuje to obětavý smysl pro volnost uměleckého projevu, který vlastní československý stát, jehož zákonodárství umožňuje úplné osvobození od dávek ze zábavy pro koncerty, je-li jejich program seriosní a umělecký. V tom směru jest Československo eldorádem koncertistů a usnadňuje pořádání koncertů nejen domácím nýbrž i cizím umělcům bez rozdílu. Doklad to, že Praha a celé Československo jest tradiční a obětavou zemí umění hudebního.

STATNÍ KONSERVATOŘ HUDBY V PRAZE A JEJÍ SYMFONICKÝ ORKESTR.

Když roku 1811 zřízena byla Jednotou pro zvelebení hudby v Čechách konservatoř pražská, míněno bylo její poslání především v tom smyslu, aby vychovávala způsobilé hráče orkestrální. Zakladatelé konservatoře byli nejpřednější čeští šlechtici, kteří na svých zámcích orkestrální hudbu dle staré české tradice pěstovali. Čechy byly odedávna vlastí orkestrálních umělců a sborů a prvá Haydnova symfonie složena byla v Čechách na zámku českého šlechtice. Proto pražské konservatoři stala se orkestrální hra drahým odkazem předků a pěstována byla s největší přísností. Není na světě konservatoře, ani pařížské, která by měla takovou orkestrální tradici. Na pražské konservatoři poprvé poznáno, že výcvik virtuosní hry a orkestrální praxe si nijak neodporují a v okrestru konservatoře před svými světovými úspěchy hrávali jako koncertní mistři nikdo menší než Jan Kubelik, Karel Hoffmann, Jaroslav Kocián, atd. atd.

Orkestr konservatoře pořádá v Praze každoročně koncerty již po 124 let a v době kdy nebylo v Praze České Filharmonie byl jediným čistě symfonickým orkestrem v Praze, jehož koncerty stavěny nejvýše. Dnes ovšem Česká Filharmonie jest nejvýznačnějším a nejvíce činným pracovníkem koncertního ruchu pražského, ale státní konservatoř udržuje nadále svou tradici a když se zotavila po válečných létech zdokonaluje znovu své poslání a jako akademický ústav má příležitost procovati speciálně a účelně. Orkestr konservatoře to byl v posledních létech, který prvý v Československu zavedl hru na francouzské dřevěné dechové nástroje a docílil tím bezvadnou harmonii dechového sboru, který dnes vyrovná se ve své kvalitě světově proslulým českým smyčcům.

Tradice orkestru státní konservatoře spočívá především v detailním studiu jednotlivých skupin nástrojových za vedení speciálních odborníků, zejména jako jest vynikající cvičitel dechové harmonie prof. Ant. Janoušek. Smyčcový sbor svěřen zpravidla péči dirigenta orkestru, jenž jest houslistou. V přítomné době jest to prof. Pavel Dědeček, výborný žák prof. Ševčíka a osvědčený a zkušený koncertní dirigent. Detailní studium nástrojové připravuje však i u jednotlivých hráčů, kteří jsou žáky v oboru houslovém prof. Jindřicha Bastaře, Jindřicha Felda, Jana Mařáka, Rudolfa Reissiga a Bedřicha Vildana, v oboru violoncella Ladislava Zelenky a Bedřicha Jaroše, kontrabasu Frant. Černého, ve flétně Rudolfa Černého, v hoboji Lad. Skuhrovského, klarinetu Artura Holase, fagotu Josefa Fügera, v lesním rohu Ant. Janoška, v trompétě Jaroslava Koláře, v pozounu Josefa Hilmera, v bicích nástrojích Otty Šourka. Harfenisté jsou žáky prof. Václava Kličky v Polsku velmi známého a uznaného umělce.

Vedle toho orkestr měl příležitost pracovati pod vedením nejpřednějších dirigentů. Již roku 1832 zahrál Richradu Wagnerovi jeho právě dokončenou symfonii C-dur, před tím již jsa vysoko ceněn a uznáván Karlem Maria Weberem. A přeskočíme-li desetiletí shledáváme roku 1925 u pultu dirigentského v konservatoři slavného Itala, Bernardina Molinariho, který se vyjádřil, že dirigoval Ottimo conservatorio (nejlepší konservatoř). Dále nezapomenutelné výkony orkestru byly pod Václavem Talichem, v poslední době pod Otakarem Ostrčilem, chefem opery Národního divadla, jenž pravidelně s orkestrem pracuje vedle prof. Dědečka. Oba tito stálí dirigenti orkestru vedli v poslední době orkestr k bouřlivým úspěchům na Výstavě soudobé kultury v Brně, kde kritikou uznány výkony za skvělé a vynikající. Orkestr konservatoře jest nejen orkestrem symfonickým, ale též operním a umožnil již nejedno krásné operní představení operního studia konservatoře pražské, které též pracuje podobným způsobem jako tradiční orkestr.

Tato činnost a tyto výkony nalezly pozornost nejen doma, ale též v cizině. O výkonech orkestru při mezinárodním festivalu moderní hudby v Praze roku 1925 psaly čelné listy světové i polské (Muzyka) a označily je za mimořádné. Dokonce orkestr byl již několikráte pozván k zájezdům do ciziny, vždy však odmítl nechtěje překážeti činnosti České Filharmonie. Nynější zájezd do Varšavy jest prvou jeho cestou za hranice, neboť jedná se o tak významný československý státní svátek jako jest 10 výročí československé samostatnosti.

Varšavský hudební svět má vzácnou příležitost seznati jak se v orkestru, jehož členové jsou nadějí české hudební budoucnosti, pojí stará, osvědčená tradice s novými směry a zrajícími ideály.

Dr. Jan Branberger.

ČEŠTÍ UMĚLCI VE VARŠAVĚ.

České Kvarteto je nejslavnější komorní sdružení československé a v celém světě uznané. Jeho členové jsou sami o sobě již vynikajícími světovými umělci. Karel Hoffmann jest nepřekona-

ný solista velkých symfonických koncertů světových, Josef Suk náleží mezi nejpřednější české skladatele, Jiří Herold jest nejen znamenitým violistou, ale též uznaným houslařem amatérem, jenž byl při frankfurtské jubilejní hudební výstavě vyznamenán stříbrnou medailií Německé říše, a Lad. Zelenka jest slavným violoncellistou. České Kvarteto cestuje po celém světě a jest zejména v Holandsku populárním uměleckým sdružením, které pořádalo jen v této zemi doposud přes 500 koncertů. Z toho důvodu lze s napětím očekávati jeho vystoupení na festivalu české hudby ve Varšavě v komorním koncertu, který se koná v sobotu 27. října v sále konservatoře.

Leoš Janáček, vynikající československý skladatel, zemřel v sprnu 1928 ve věku velmi vysokém. Jako poslední své dílo napsal druhý smyčcový kvartet, který věnoval své lásce a nazval jej Listy důvěrné. Je to dílo mladíka ve věku více než 70 let, plné ohně a bujaré síly. Toto dílo bude právě nyní poprvé provedeno Českým kvartetem v Praze a hned na to bude poprvé za hranicemi v cizině zahráno ve Varšavě na festivalu České hudby. Varšavské hudby milovné obecenstvo uvítá tuto příležitost poslechnouti si zajímavou novinku skladatele dnes světem uznaného dříve než pronikne jinam v tak dokonalé a autentické reprodukci Českého kvarteta, které zavítá k festivalu do Varšavy. Varšavská premiera koná se v sobotu 27. října v sále konservatoře.

Jarmila Pěničková-Rochová jest význačnou a všeobecně oblíbenou českou koncertni pěvkyní. Absolvovala pražskou konservatoř, kde nyní též paedagogicky působí Zpívala výhradně české písně na četných koncertech doma i v cizině a účinkuje zpravidla při zahraničních rozhlasových propagačních podnicích československého Radiojournálu. Z jejích repertoiru vyniká reprodukce Novákových balad a Křičkova cyklus písně rozchodu, jež si zvolila pro své varšavské vystoupení.

Anna Kejřová jest typickou representantkou tradiční české Mařenky. Hodí se k tomu nejen svým ryze českým zjevem, ale též svým jasným a zvučným hlasem. Mařenku zpívala též při representančním představení Prodané nevěsty, které se konalo v roce 1927 v Praze za přítomnosti ředitele Komické Opery v Paříži Mr. Massona, jenž přijel do Prahy shlédnouti originální provedení této opery, kterou právě nyní poprvé řídí v Komické opeře v Paříži. Mařenkou pí A. Kejřové byl nadšen a slíbil jí pozvání do Paříže až bude Prodaná nevěsta zařazena do repertoiru Komické opery. Paní A. Kejřové nabízeno též engagement v opeře drážďanské ředitelem Buschem, ale paní A. Kejřová rozhodla se setrvati doma, kde jest sloupem repertoiru mladodramatického sopránu. Jest též koncertní pěvkyní, mimo Prahu zpívala na koncertu v Paříži. s velkým úspěchem. Jest též absolventkou pražské konservatoře.

Josef Masák. Tento mladý tenor—začátečník člen národního divadla v Praze uplatnil se zejména v hrdinném repertoiru. Zpívá dnes již Tannhäusera a Dalibora, vedle ostatních obvyklých postav tohoto oboru.

Emil Pollert. Jest dnes nejpopulárnějším a nejváženějším členem opery Národního divadla v Praze. Jeho rázovité a bodré postavy v českých národních operách jsou vytesány jako ze žuly a k živé a výrazné hře jeho pojí se jadrná a plastická výslovnost a bujarý, kyprý hlas znamenitě školený. Jeho Kecal vytvořil školu a není Čecha, který by tuto jeho znamenitou postavu nemiloval, neboť srší nejen vtipem, ale též hřeje dobráckou chytráckostí a sousedskou srdečností. Pollert vynikl též jako pečlivý a důmyslný operní režisér Národního divadla v Praze. Působí na Národním divadle v Praze již 25 let a jeho repertoir jest přebohatý. Varšavské obecenstvo mělo příležitost jeho umění obdivovati již roku 1926 při prvém zájezdu operních umělců pražských k provedení Prodané nevěsty.

Vladimir Štork. Jest spolu z Pollertem nejvěrnějším a nejzasloužilejším pěvcem Národního divadla v Praze. Co dokázal Pollert v oboru basovém, to docílil Štork v tenoru. Zpíval přebohatý repertoir lyrického tenora, ve kterém se ještě dnes znamenitě osvědčuje. Když popularní Krössing, který vytvořil Vaška v Prodané nevěstě ještě za Smetany, odešel na odpočinek, sdědil tuto vděčnou a zároveň velmi obtížnou úlohu Štork. Měl velmi nesnadnou posici po slavném tradičním pěvci, ale zvítězil. Dnes jest nejlepším Vaškem a jeho dobrosrdečné a vtipné podání této role již jest typem a bez konkurence. Tímto Vaškem zvítězil též již jednou ve Varsavě kdy zde dlel v roce 1926 společně s Pollertem při provedení Prodané nevěsty.

Marta Cittówna. V Čechách rodí prý se nejen chlapci, ale též dívenky s housličkami. Takovou divenkou jest též mladičká houslistka M. C., která jest dnes již znamenitou umělkyní, kterou čekají engagementy v cizině. Doma již dobře

známá a uznána a její reprodukce Foersterova koncertu označována jest i autorem jako výborná a výstižná. Její umění vyšlo ze školy houslového paedagoga, Jindřicha Felda, který jest jedním z nejlepších profesorů pražské konservatoře.

* *
*

KULTURNÍ STYKY POLSKO - ČESKOSLOVENSKÉ.

V podzimním období objevilo se na knižním trhu polském několik knih o věcech českých. Na prvém místě zaznamenáváme vydání historie české a slovenské literatury (Literatura czeska i słowacka) od dra J. Magiery, gymnasijního ředitele z Krakova. Kniha vyšla nákladem F. Hoesicka ve Varšavě. Autor zajímavým způsobem popisuje rozvoj literárních dějin v zemích českých a na Slovensku a doplňuje svůj popis četnými paralelami z literatury polské. Je to dílo, psané s podrobnou znalostí příslušné látky, s čímž se zřídka kdy setkáváme u cizince.

V Krakově spoluprací dvou autorů, Grotowského a Hanusze, vyšlo k uctění desítiletí československé Republiky dílo „Od Przemysława do Masaryka", jež má býti jakousi příručkou všeobecných vědomostí o Československu v minulosti a přítomnosti a jeho vztahů k Polsku. Četné tiskové chyby, často i věcné, jsou do jisté míry na závadu ušlechtilé idei knihy. — Prof. L. W. Biegeleisen vydal jako výsledek svého pobytu v Československu i theoretických studií knihu „Polityka aprowizacyjna Czechosłowacji", probírající drahotní opatření československého státu, jakož i zákony aprovisační. — Červnovým sjezdem polských sibířských legionářů vyvolán byl překlad známé brožury prof. J. Kudely „Československé a polské vojsko v Rusku", jenž právě vyšel z péra legionáře Steblewského.

Divadlo Polské Szyfmanovo zahájilo letošní sezonu vypravením české hry F. Langra „Periferie" v překladu A. B. Dostála a W. Horzyci (titul „Przedmieście"). Umělecká správa přistoupila k provedení hry s celým bohatstvím svého technického i hereckého materiálu, takže vytvořila opravdu obraz o množství barev a situací. Než divadelní kritika přijala hru celkem dosti chladně, vytýkajíc ji rozpoltěnost a časem drastičnost. Umělecká správa divadelní proto dodatečně změnila konec hry, přidrževši se změněného textu, podle něhož hra vypravena byla ve Vídni.

NĚCO O MATICI.

Dokončení.

Již v čís. 9 byla zmínka o tom, že v 1927 r. jsme se obrátili na příslušná místa o obdržení šesti učitelů z Československa pro Volyň. Dosud však tato akce neni u konce. Nekonečná projednávání to zdržují. Ač teď poslední dobu jsme se z důvěryhodných pramenů dozvěděli, že prozatim a možná i v tomto roce obdržíme z Československa dva učitele. S dosazením učitelů ze zahraničí jsou také jisté potíže. Na naše školy na Volyni může býti přijat jenom učitel, znající dobře jazyk polský, ponevadž nemáme školy s tak velkou frekvencí dětí, by učitel neovládající polského jazyka, měl dostatek vyučovacích školních hodin češtiny. Proto učitelé z Československa, reflektující na místa v našich školách, musí polštinu ovládati. Další podmínkou jest, by reflektanti nebyli starší čtyřiceti let. Tak ku př. letos Kuratorium nepřijalo učitelku starší čtyřiceti let. Tyto technické potíže s učiteli ze zahraničí budou však časem překonány. Prozatím se nejlépe uplatňují řádně vyškolení mladíci naši, neboť jsou to zdejší příslušníci, znají poměry a úřady školní je s chutí přijímají. Kdyby Matice jich měla dost, dozajista by se postarala všechna místa, kde jazyku českému se nevyučuje aneb vyučuje jen pro froma, obsaditi učiteli řádnými. Ale učitelů koupiti nelze, nutno vyčkati času, a proto se to „záplatuje", jak při dnešních poměrech se dá. Bylo by to velice krásné, aby v každe škole, kterou české dětí navštěvují, bylo vyučováno řádně jazyku českému, ale prozatím zůstává to jen naší touhou. Cítíme bolesť těch rodičů, kterých dítky nejsou vychovány ve škole v rodném jazyku, ale jest nesprávné obviňovati z toho Matici. Musíme doufati, že poměry se změní a po čase bude všem vyhověno. Jsou také případy, že máme české vesnice, kde byli dosazeni řádní učitelé-Češi, ale pro ne právě přátelské vztahy občanů k učiteli, byli nuceni žádati o přesazení. Těm občanům můžeme říci pouze jedno, že totiž neuškodili učiteli, jehož svým chováním donutili odejíti jinam, ale ublížili svým dítkám, které jistě učitele milovaly a nyní, pro nedostatek učitelů-Čechů, dostaly učitele národnosti cizí, jehož srdce je k dětem studené.

Nutno míti na zřeteli, že učitel jest člověk vzdělaný, že nemůže vždy všem choutkám jednotlivců vyhověti, často třeba z ohledu na svoje zdraví, že si jej třeba važiti již jen

proto, že je duševním vůdcem dorustající omladiny. Rodiče musí pochopiti, že učitel jest jim dán pro výchovu jejich dítek, a že nějaká osobní nedorozumění nesmějí míti vlivu na vzdělávání českého dorostu. Proto třeba dáti vše stranou a učiteli v jeho těžkém povolání ze všech sil pomáhati. Jen tehdy bude úspěch úplný.

Dále se musíme zmíniti ještě o časopisech, objednávaných ze zahraničí.

Jest to dnes práce veliká. Vždyť více než 500 výtisků různých časopisů z Československa objednává se za pomoci Matice. Z toho jest zřejmo, že osvěta se na Volyni rozšiřuje. Takový počet odběratelů se na Volyni datuje od 1925 roku. Do té doby bylo sotva 10 dnešních čtenařů.

To jest pro Matici jediná satisfakce, že dnes jest již tak hojně rozšířen český tisk a dobrá česká kniha.

Leč toto thema vyžadovalo by ještě mnoho místa a času, aby bylo vyčerpáno. Ubezpečujeme však čtenářstvo, že se k těmto otázkám v brzsku vrátíme.

Z DOMOVA A CIZINY.

Vnitropolitická situace polská je v poslední době charakterisována akutní krisí oposičních stran: socialistické a zemědělské strany Piast. V polské straně socialistické se ozývá stále hlasitěj směr pro spolupráci s vládou, většina strany však zůstává v oposici. Očekává se, že sjezd strany, který se bude konat počátkem listopadu v Sosnovci, situaci vyjasní. Proti straně Piast jest namířena jednotná, vládě přátelská, fronta zemědělských organisací, jejíž vybudování jest připravováno. Varšavské vojevodství strany Piast se vyslovilo pro spolupráci s vládou. —

Polský parlament bude svolán koncem října. Projednán bude rozpočet na rok 1929/30, různé otázky administrativní a reforma ústavy. Předseda vlády Bartel se vyslovil pro posílení moci presidentovy a vládní. Vytvoření trvalé vládní většiny jest však problémem, jejž se dosud maršálkovi sejmu Daszynskiemu nepodařilo rozřešiti. —

Konflikt v textilním průmyslu lodžském vedl dne 15. října k vyhlášení generální stávky. —

Obchodní bilance polská za září 1928 vykazuje pasivní saldo 68.440 zl.

* * *

Nynější vláda československá dovršila v minulých dnech 2 roky své existence. Před 2 roky vstoupily do této vlády Němci a vláda se vykonanou prací ve prospěch státu čestně zapsala v dějinách prvého 10 letí naší státní samostatnosti. —

Jarní zasedání československého parlamentu zakončeno a podzimní zasedání svoláno na den 18. října t. r. Projednáván bude především státní rozpočet a novela soc. pojištění, kterou senát vrátil poslanecké sněmovně pro některé formální nedostatky, a t. d.

Politické starosti ustoupily však veliké stavební katastrofě, k níž došlo v minulých dnech v Praze. Na rohu ulic na Poříčí a Biskupské se zřítila betonová novostavba, v jejíchž ssutinách bylo pohřbeno téměř všechno na stavbě pracující dělnitvo. Dosud je mrtvých přes 40 osob. Příčinou katastrofy bylo pravděpodobně příliš rychlé stavební tempo a méněcenný materiál.

Výstava soudobé kultury v Brně byla dne 13. října zakončena. Navštívilo ji za 140 dní 2,700.000 osob. Je to jistě úspěch jedinečný.

V kladenském a ostravském reviru došlo k velikým uhelným konfliktům. Na Kladně byla vyhlášena stávka dělnictva, jež hrozí vypuknouti i na Ostravsku.

Vyznamenání funkcionářů pražské Obchodní a živnostenské komory a Ústředního svazu čs. průmyslníků. Polský vyslanec v Praze, p. minist dr. W. Grzybowski, odezval dne 15. října t. r. jménem presidenta Polské republiky řády Polonia restituta těmto hodnostářům: presidentu pražské obchodní komory p. Arnoštu Grossmannovi, gen. sekretáři komory poslanci Dr. Fr. Samkovi a gen. sekretáři Ústř. svazu čs. průmyslníků, dru Fr. Hodačovi kříž komandérský s řádovou stuhou, řediteli Hospodářské jednoty pro Slovanský východ Fr. Matouškovi kříž rytířský.

Smlouvu o regulaci řeky Olše, uzavřenou mezi vládou čs. a polskou a podepsanou 18. února 1928, předložila vláda ČSR. Národnímu shromáždění ke schválení.

Senát ČSR. schválil dne 19. října *dodatkové protoly* k obchodní smlouvě čs.-polské.

Polská společnost pro vývoz do ČSR. Podle některých zpráv chystá se v Polsku utvoření společnosti, která se bude zabývati podporou čs. vývozu do Polska.

Akademické kolo přátel Polska v Praze uspořádalo dne 18. října přednášku dra M. Hýska na téma „Antal Stašek a Poláci".

Z technických důvodů vychází dnešní číslo jako dvojčíslo 11—12. Číslo 13 Buditele vyjde pravidelně 15. listopadu.

Oslavy 28. října a 11. listopadu. Vzájemnost a přátelství polsko-československé se projevuje také při oslavách čs. a polského státního svátku. Ve Varšavě uspořádalo dne 24. října Słowiańskie Towarzystwo Kultury i Sztuki za spoluučinkování sboru Pražských učitelek slavnostní adamemii, na které o čs. státním svátku promluvil prof. Jerzy Kurnatowski, ve dnech 27. 30. a 31. t. m. jest ve Varšavě pořádán veliký Festival čs. hudby (komorní koncert české hudby v sále Konservatoře, velký orkestrální koncert v sále Filharmonie a „Prodaná nevěsta" v divadle Teatr Wielki) a 28. října bude v sále městské radnice Towarzystwem Polsko-Czechosłowackim uspořádána akademie s projevy a za účasti význačných osobností varšavských, na níž historik prof. H. Mościcki promluví o 10-letí čs. státu. Také v Poznani a v jiných městech polských se připravují oslavy čsl. státního svátku. V Praze Klub čs.-polský uspořádal společnou oslavu obou jubileí dne 17. října a v dalších městech se k oslavám chystají. Na čs. školách budou v den státního svátku polského konány krátké přednášky o Polsku. Tiskové dohody čs.-polská a polsko-čs. se usnesly vydat k. 28. říjnu informační brožuru o ČSR. a k 11. listopadu stejnou brožuru o Polsku.

V Československu vydány budou 28. října jubilejní stříbrné 10 koruny v celkovém počtu 1 milionu kusů. Později dány budou do oběhu stříbrné 10 koruny s jinou ražbou.

Z české slavnosti volyňské v Glińsku u Zdolbunova, na oslavu založení této nejstarší české osady při začátku české kolonisace na Volyni před šedesáti lety, poslali jménem účastníků posl. Vladimír Meduna a starosta Vladimír Svoboda z Glińska Czeského srdečný telegram Národní radě českoslov. v Praze. Děkují za osvědčenou národní solidaritu a připojují upřímné pozdravy zvláště předsedovi NRČ. posl. Prokůpkovi a redaktoru našeho zahraničí dru Auerhanovi. Z Prahy dostavili se k památné slavnosti Čechů volyňských za národní radu českoslov. dr. Josef Fuhrich, za Zemědělskou jednotu inž. J. Šafář, za hospodářskou jednotu pro slovanský východ fin. rada Mikuláš Pospíšil a za českou církev pravoslavnou dr. J. Svojtka, ředitel městské pojišťovny.

Zájezd polských zahradníků a ovocnářů do Československa. Ve dnech 24. září až do 2. října bude dlíti v Československu výprava polských zahradníků a ovocnářů. Výprava čítá 26 osob a je vedena profesorem Edmundem Jankowskim z Varšavy. Polští hosté oplácejí tím návštěvu, kterou v r. 1926 podnikla Čsl. jednota ovocnická do Polska, a hodlají mimo jiné shlédnouti význačné podniky ovocnářské v Československu.

Polská kniha o hospodářském životě československém, Polský konsul v Praze, dr. Tadeusz Lubaczewski, dopsal právě obsáhlou polskou monografii: „Życie gospodarske Czechosłowacji" (Hospodářský život československý), jež bude vydána v Polsku ještě na podzim. Obsahuje informativní podrobnosti o československém průmyslu, obchodu, zemědělství a finančnictví a je vedena snahou přispěti k utužení vzájemných styků polsko-československých.

Z KRAJE

OZNÁMENÍ.

Výbor České Matice Školské na Volyni usnesl se na výborové schůzi, konané dne 7. října t. r. svolati mimořádnou valnou schůzi Matice, která se koná dne 18. listopadu t. r. v městě Dubně; místnost bude sdělena zvláštním oznámením. Začátek schůze v 11. hod. dopoledne.

Pořádek jednání:

1. Zahájení schůze, volba předsedajícího a zapisovatele.
2. Přečtení a přijetí protokolu z řádné valné schůze z 28/II. t. r.
3. Referát Správního Výboru o činnosti Matice od valné schůze a zpráva o dnešní situaci.
4. Finanční zpráva Matice.
5. Změna některých §§ stanov Matice.
6. Referáty Kol Matice o jejich potřebách.
7. Volné návrhy.

Každé Kolo Matice dle § 35 na každých řádných 20 členů má právo poslati jednoho delegáta, při čemž však nutno vzíti v úvahu, vyplnilo-li ono Kolo svoje povinnnosti, dle § 15 stanov Matice vytknuté. Členové výborů a dozorčí rady nemohou zastupovati delegáty Kol, ale jen sami sebe. Připomínáme, že každý delegát Kola se musí legitimovati plnomocenstvím svého Kola, předloženým při zápisu účastníků.

V případě nezúčastnění se dostatečného a právně vymahaného počtu osob, schůze se koná o dvě hodiny později, a její ustanovení jsou zavazující bez ohledu na počet přítomných.

Víme, ž všichni dobří členové Matice mají zájem na tom, aby organisace naše blahodárně nadále pracovala a proto doufáme, že pošlou svoje delegáty v plném počtu.

Ústřední Správa Matice.

Slavnost svěcení praporu v Moskovščině.

Z MOSKOVŠČINY (DUBENSKEHO POW.)

Dne 27. září t. r. konala se v naší osadě slavnost posvěcení nového praporu místní Dobrovolné Družiny hasičské. Slavnosti mimo sboru a občanstva místního zúčastnilo se i několik sborů z blízkého okolí a rovněž jiných hostí a zastupců našich organisací.

Slavnost odbývala se na prostranství před školou uprostřed čtyřhranu utvořeného z hasičských sborů. Obřad posvěcení vykonal o. duchovní z Dorohostaje, ukončiv jej srdečnými slovy k občanům. Pak místopředseda Svazu Hasičstva Volynského p. V. Mesner předříkával slavnostní přísahu, kterou celý Sbor opakoval. Potom byl prapor odevzdán a svěřen ku opatrování praporečníkovi p. Vinterovi, který též složil slib věrnosti.

Po vykonání obřadů následovala defiláda všeho hosičstva před praporem, v níž se dal pozorovati dobrý výcvik a poslušnost.

Potom bylo veškeré hasičstvo i hosté pozváni ku společnému obědu do Lidového domu, kde obětavé místní hospodyńky připravily hojnou hostinu, a místní dívenky laskavě hosty obsluhovaly. Učinkovaly též čtyři hasičské hudební kapely.

Při hostině vystupovalo několik řečníků. Místopředseda p. Mesner vzpomněl velkých zásluh budovatele volné Rp. Polské p. maršálka Pilsudského a rovněž i republiky Československé presidenta Masaryka za bouřlivého provolávání „Ať žije! a Na zdar! a za zvuků národních hymen obou bratrských národů byl vzdán hold zástupcům P. M. Š. za jejich obětavou práci o rozšiřování osvěty mezi námi. Taktéž bylo vzpomenuto zásluh zesnulého p. učitele Matějky, zakladatele sboru. Krásná byla slova p. učitele Vlka jímiž kladl na srdce hasičstvu, že jeho činnost nemá se omezovati pouze na hašení zhoubného živlu, který ničí náš majetek hmotný, nýbrž i na hašeni neméně zhoubných svárů a různic, které ohrožují náš majetek duševní — náš jazyk a naši národnost...

Po zakončení hostiny rozproudila se zábava která trvala do pozdní noci. —

Jen více takových slavností, při nichž se navzájem poznáváme a mnohé nedorozumění a rozepři odstraníme. Mokovščina může býti vzorem osadám jiným. Ačkoliv válkou téměř úplně zničena jest nanovo odbudována, má krásnou školní budovu a při ní pravoslavnou kapli; uprostřed vesnice stojí Lidový Dům — ozdoba osady, v něm prostorný sál s jevištěm, vše vkusně a pohodlně zřízeno. Všechno to vybudováno ze svých vlastních prostředků, bez cizí pomoci, neboť zde platí heslo:

„Když se ruka k ruce vine snadno vše se podaří".

Přejeme občanům Moskovščiny, aby ten krásný prapor s významnými hesly byl jim i nadále symbolem svornosti a jednoty.

Jan Krámský. Noviny České.

BESEDY „BUDITELE“

POLITICKÉ ZÁSADY KARLA HAVLÍČKA-BOROVSKÉHO:

Napřed buď každý našinec sám přičinlivý, pracovitý, čestný, vzdělaný člověk a pak teprve vlastenec. *Květy, 117.*

Přejte každému jeho osobní přesvědčení, neboť možná není, aby všichni lidé smýšleli o všech věcech docela stejně jako podle komanda.

Slovan 1850, č. 623.

Dovedeme se nyní nejlépe spravedlivě a snášenlivě s ostatními porovnati, zvláště když nic jiného, nic více žádati nebudeme, než rovnost, neosobujíce si přednost.

Svoboda se nedá vykříčet, vyplakat a vylamentovat, jen z ruky pilné naděje kvitne! Za rok, za dvě léta nemůžeme se předělati, co pokazili věkové. Kdyby nyní každý občan již tak vzdělán byl, aby rozuměl všemu, čeho nám jest zapotřebí, byla by jen pravá hračka, uspořádati zemské zřízení tak, jak toho svobodným národům zapotřebí jest. Musíme tedy tento lid poučovati a tak se vždy přibližovati k žádoucímu cíli. *Národní Noviny č. 67.*

Každý je demokrat, když se to jedná o někoho vyššího než on jest a každý je aristokrat vedle nižšího. Ta pravá demokracie ale nezáleží v tom, abychom se rovnali vyšším, což lehké jest, nýbrž abychom se nevypínali nad nižší než jsme sami; každý musí začít s demokracií sám u sebe a pak to půjde.

Slovan 1850,851.

Stálost, vytrvalost a neohroženost politická jsou vlastnosti, které nevyhnutelně národ musí míti, chce-li upevniti svoje práva a svou svobodu. *Nar. Nov. 164.*

Jenom národ zachovalý a vzdělaný může míti svobodu a spojenou s ní dobrou vládu. Tuto pravdu, které nás učí zkušenost dějepisu, musíme vždy především na zřeteli míti. Národ nevzdělaný, kdyby se celý zkrvácel samými revolucemi, nedocílí přece svobody a práva, nýbrž bude vždy zase brzy ošizen a do libovlády nazpět vtlačen. Národ mravně zkažený byť by i vzdělán byl přece zase svou pokažeností plete vždy sám na sebe metlu absolutie.

Slovan 1851, 149.

Nikdo nebude upírati, že by bylo dobře, kdyby národy všechny mezi sebou bratrsky žily a vespolek sobě nic nekřivdily, nýbrž pomáhaly. Skutečně také učení křestanské žádá od nás nejen to, nýbrž i více, aby totiž i všichni lidé pospolu žili jako bratři. Bylo by to arci blahoslavené živobytí na světě — ale zachovává se toto přikázání? Může se mysliti, že se kdy bude zachovávat? *N. N. 104.*

My alespoň jsme přesvědčeni, že nespravedlivost Němců a Maďarů k nám, která již 1.000 let trvá, nepomine, a byť se i stalo Německo a Maďarsko republikami; právě naopak myslíme, že by co republiky ještě hltavější byly po panování. Jediný platný prostředek proti tomuto utiskování jest když se více slabších národů dohromady spojí a jeden druhému pomoc obětuje, tak aby mohly spojenými silami přinutit větší národy ke spravedlnosti a hájit proti nim společně svou svobodu, neodvislost a právo. Pak jest spíše nadějě na bratrství, když každý může říci: Já pán, ty pán!

My tedy nevidíme spásu svou v ničem jiném, než ve spojení s ostatními menšími národy slovanskými; totiž se Srbv, s Chorvaty, se Slovinci, se Slováky, s Moravou, s Rusiny, s Poláky, kteří bezpochyby uznají užitečnost našich zásad. Vytrvalost slovanská a poctivá naše demokracie, která nikomu nebéře, nýbrž spravedlivá jest ke všem, musí přece zvítěziti.

Nár. Noviny 105.

Velké naděje můžeme míti na Slováky, ba od tamtud z Tater musíme očekávati nové síly, zmlazení našeho československého národu.

Slovan 1850, 560.

František Hrbek:

LOMIKÁMEN.

Lomikamene, bílý lomikamene,
dnů milosti se nikdy nezapomene,
dnů laskavých, jak úsměv boží.
Stařenky šedivé do klína ruce složí,
myslíce na blaženou smrt. Bělostné holubice
pokojně krouží nad střechami.
Se stříbrnými kočičkami.
hovoří jarní láska. Spíce
v slunečním odpoledni louky zčeřené
sní slavný sen:
pohybem rytmickým až klesnou v ně
závoje zvichřené tančících žen.
Svítící plamen,
bílý lomikámen.

Karel Čapek.

ZTRACENÝ DOPIS.

„Boženko," řekl pan ministr své choti, nabíraje si důkladnou dávku salátu, „dnes odpoledne jsem dostal dopis, to tě bude zajímat. Musím to předložit ministerské radě. Kdyby to vyšlo ven, byla by jedna politická strana v pořádné bryndě. Na, podívej se na to," děl pan ministr sahaje najprve do levé náprsní kapsy a potom do pravé. „Počkej, kam pak jsem to," bručel pan ministr hmataje znovu do levé náprsní kapsy; načež položil vidličku a začal hrabat oběma rukama ve všech ostatních kapsách. Pozorný divák by při tom shledal, že takový ministr má stejně překvapující počet kapes na všemožných částech a stranách těla jako každý jiný řádný muž; že v nich má klíče, tužky, notesy, večerníky, tobolky, úřední lejstra, hodinky. parátko, nůž, hřeben, staré dopisy, kapesník, sirky, staré vstupenky do kina, plnicí péro, a četné jiné předměty denní pořeby; a že hrabaje se v kapsách mumlá „kam pak jsem to dal", „to jsem blázen", „počkejme", tak jako by činil každý jiný lidský tvor hrabající se ve svých vlastních kapsách. Ale ministrova choť nevěnovala mnoho pozornosti tomuto ději, nýbrž řekla, jako by to učinila každá jiná paní: „Prosím tě, kdybys raději jedl; vystydne ti to."

„Dobrá," pravil pan ministr, dávaje veškerý obsah svých kapes zpátky do příslušných míst, „Nejspíš jsem to nechal na stole v pracovně; tam jsem ten dopis četl. Tak představ si," spustil bujaře a nabral si kus pečeně, „představ si, že mně někdo posílá originál — Jen okamžik," řekl neklidně a vstal od stolu. „Já se jen podívám do pracovny. Asi jsem to nechal na stole." A byl pryč.

Když se nevrátil ani za deset minut, šla se za ním paní Boženka podívat do pracovny. Ministr seděl uprostřed pokoje na zemi a probíral list po listu akty a dopisy, které shrnul do psacího stolu.

„Mám ti dát večeři ohřát?" ptala se paní Boženka tak trochu přísně.

„Hned, za okamžik," děl ministr roztržitě, „Nejspíš jsem to zastrčil tady mezi ty papíry. To by bylo hloupé, kdybych to nenašel. — Ale to není možné; musí to tu někde být."

„Tak se dřív najez," radila paní, „a pak hledej."

"Hned, hned," řekl ministr podrážděně. „Jen co to najdu. Byla to taková žlutá obálka — Inu to jsem blázen," bručel probíraje další stoh papírů. „Tady u toho stolu jsem to četl, a nehnul jsem se odtud, až mne volali k večeři — Kam pak se to mohlo podět?„

„Já ti pošlu večeři sem," rozhodla paní a nechala mintstra na zemi uprostřed jeho papírů. Potom se rozhostilo ticho, zatím co venku šuměly stromy a padaly hvězdy. Byla skoro půlnoc, když paní Božena počala zívat a šla opatrně nahlédnout do pracovny.

Ministr, bez kabátu, rozcuchaný a zapocený stál uprostřed rozvrácené pracovny; všude na zemi byly hromady papírů, nábytek odtahán od stěn, koberce naházeny v koutě; na psacím stole stála nedotčená večeře.

„Proboha, muži, co tu děláš?" vyhrkla paní Božena.

„Ježíši Kriste, dej mi pokoj," rozzuřil se ministr. „Copak mě musíš vyrušovat každých pět minut?" Ovšem hned si uvědomil, že jí křivdí, a řekl mírněji: „To se musí prohledat systematicky, rozumíš? Kousek po kousku. Někde to tu musí být, protože sem nevkročil nikdo nežli já. Jen kdybych tu neměl takových zatracených lejster!"

„Já ti pomohu, nechceš?" nabídla se soucitně paní Božena.

Ne, ne, ty bys mi to tu rozházela," bránil se ministr mávaje rukama uprostřed toho nevýslovného nepořádku. „Jen jdi spat, já hned — "

Ve tři hodiny ráno si šel pan ministr lehnout, těžce vzdychaje. To není možné, říkal si; v pět hodin mně přinesla pošta ten dopis ve žluté obálce; četl jsem jej u psacího stolu, kde jsem pracoval až do osmi; v osm jsem šel k večeři, a asi za pět minut jsem běžel do pracovny hledat. Za těch pět minut přece nikdo nemohl přijít —

Tu vyskočil pan ministr rovnýma nohama s postele a řítil se do pracovny. To se rozumí, okna byla otevřena; ale bylo to v prvním poschodí a ještě k tomu do ulice — To snad není možné, mínil pan ministr, že by sem někdo vlezl oknem! Ale ráno, umiňoval si, to musím zjistit i po téhle stránce.

Znovu uložil pan ministr své mohutné tělo do postele. Počkejme, vzpoměl si, jednou jsem četl v nějaké knížce, že takový dopis nejspíš ujde pozornosti, když leží rovnou na očích! Hrom do toho, že mně to nenapadlo hned! Znovu běžel do pracovny, aby se podíval, co leží rovnou na očích; i viděl hromady papírů, vytahané zásuvky, nesmírný a beznadějný nepořádek svého hledání — Klna a vzdychaje vracel se ministr na své lože beze spánku.

Vydržel to jen do šesti hodin; v šest už křičel do telefonu naléhaje, aby vzbudili ministra vnitra „v důležité věci, slyšíte, člověče?" Když konečně dostal spojení, spustil horečně: „Haló, pane kolego, prosím vás, pošlete ke mně hned, ale hned asi tři nebo čtyři své nejschopnější lidi... nu ano, detektivy... to se rozumí, ty nejspolehlivější. Ztratil se mi jeden důležitý spis... pane kolego, to je takový nepochopitelný případ... Ano, já na ně budu čekat. — Nechat všecko v tom stavu, v jakém to je? Myslíte, že to musí být? — Dobrá. — Krádež? To nevím. — Ovšem, čistě důvěrně; nikomu o tom neříkejte — Tak vám děkuju; a odpusťte, že... Poklona, pane kolego!"

K osmé hodině se ukázalo, že těch nejschopnějších a nejspolehlivějších lidí je dokonce sedm; neboť sedm mužů v buřinkách se dostavilo do bytu pana ministra.

„Tak se podívejte, pánové," vykládal ministr uváděje sedm nejspolehlivějších mužů do své pracovny, „tady v té místnosti jsem včera nechal ležet jakýsi... ech, velmi důležitý dopis... ve žluté obálce... adresa fialovým inkoustem..."

Jeden z nejschopnějších mužů znalecky hvízdl: „Ten to tu zřídil," řekl s odborným obdivem, „zatracený prasák."

„Kdo totiž?" děl ministr zaražen.

„Ten zloděj," mínil detektiv, pohlížeje kriticky na boží dopuštění v pracovně.

Pan ministr se slabě zarděl. „Totiž," řekl honem, „to jsem to tu tak trochu rozházel já, když jsem to hledal; to je tak, pánové, já,... eh, já naprosto nemohu vyloučit, že ten dopis je někde tady... založený nebo zapadlý... Abych se vyjádřil přesně, nemůže být jinde než v této místnosti. Myslím, že... ano, tvrdil bych přímo, že by se měla tahle místnost systematicky prohledat. ale to už je, pánové, vaše věc, abyste podnikli... co je v lidské moci."

V lidské moci je ledacos; proto tři z nejschopnějších mužů se zavřeli v pracovně, aby ji systematicky prohledali; dva vyslýchali služku, kuchařku, domovníka a šofera; a poslední dva se odebrali neznámo kam do města, aby, jak pravili, zahájili pátrání.

Večer toho dne prohlásili první tři z nejschopnějších, že je naprosto vyloučeno, aby ztracený dopis byl v pracovně pana ministra; neboť vyňali i obrazy z rámů, rozdělali nábytek a očíslovali každý list papíru. Druzí dva zjistili, že do ministrovy pracovny vkročila jenom služka, když na rozkaz paní Boženy tam donesla večeři, zatím co ministr seděl na zemi mezi svými papíry; jelikož není vyloučeno, že při tom mohla nějaký dopis odnést, bylo zahájeno pátrání, kdo je její milenec, — byl to zřízenec od telefonní sítě, kterého nyní nenápadně střežil jeden muž. Poslední dva pátrali někde v neznámu.

Tu noc ministr ne a nemohl usnout; ustavičně si opakoval: v pět hodin ten dopis ve žluté obálce došel, četl jsem jej u psacího stolu a neodešel jsem nežli až k večeři; ergo ten dopis tam musel zůstat, — a není tam. Bylo mu smutno a nevolno z té protivné a celkem nemožné záhady; i vzal si prášek pro spaní a spal jako dřevo až do rána.

Ráno shledal, že kolem jeho domu se (neznámo proč) potlouká jeden z nejschopnějších; ostatní nejspíš zahájili pátrání po celé republice.

„Věc je v běhu," telefonoval mu ministr vnitra, „doufám, že brzo dostanu hlášení; podle toho, pane kolego, co jste mi řekl o obsahu toho dopisu, můžeme říci, kdo by měl o něj zájem... Kdybychom mohli udělat domovní prohlídku v jednom sekretariatě nebo v jedné redakci, věděli bychom něco víc; ale říkám vám, věc je v běhu."

Ministr chabě děkoval; byl velmi rozmrzen a chtělo se mu spát. Skutečně také večer jen tak něco zabručel na půl huby a šel do postele.

Asi k jedné hodině — byla jasná měsíčná noc — slyšela paní Božena kroky v knihovně. I ozbrojila se veškerou statečností vynikající ženy a šla po špičkách ke knihovně. Dveře byly dokořán, jedna skříň knihovny otevřena a před ní stál pan ministr v noční košili a tiše broukaje listoval vážně v nějakém svazku.

„Proboha, muži," vydechla paní Božena, „co to tu děláš?"

„Ale chci se jen tady podívat," řekl ministr neurčitě.

„Po tmě?" divila se paní Božena.

„Já vidím," tvrdil ministr a zastrčil svazek na své místo. „Dobrou noc," řekl polohlasem a šel pomalu do své ložnice.

Paní Božena zavrtěla hlavou. Chudák, řekla si, nemůže spát pro ten nešťastný dopis.

Ráno nato vypadal pan ministr růžověji a téměř spokojeně.

„Prosím tě," povídá paní, „co's to v noci hledal v knihovně?"

Ministr položil lžičku a vykulil oči. „Já? Co tě napadá, já jsem v knihovně nebyl. Já jsem ti spal jako dudek."

„Ale Vláďo vždyť jsem s tebou mluvila! Listoval jsi v nějaké knize a řekl jsi, že se chceš na něco podívat!"

„Nesmysl," řekl ministr nedůvěřivě. „Snad se ti něco zdálo. Já jsem se po celou noc ani neprobudil."

„Stál jsi u té prostřední skříně," tvrdila paní, „a ještě k tomu si's ani nerozsvítil. Listoval jsi v té knize po tmě a jestě jsi říkal: Já vidím."

Ministr se chytil za hlavu. „Ženo," vyhrkl sevřeně, „copak jsem náměsíčný? Ale jdi," uklidňoval se, „to se ti muselo zdát. Já přece nejsem somnambul!"

„Bylo to v jednu hodinu," stála paní Božena na svém a dodala trochu podrážděně: „Chceš snad říci, že já jsem blázen?"

Ministr zamyšleně míchal svůj čaj. „Prosím tě," řekl najednou, „ukaž mi, kde to bylo."

Paní Božena ho dovedla do knihovny: Stál jsi tadyhle u té skříně a dával jsi nějaký svazek tady do té přihrádky."

Ministr kroutil rozpačitě hlavou; v té přihrádce byla kompletní a úctyhodná řada „Sbírky zákonů a nařízení." „To jsem blázen," bručel škrábaje se na záhlaví a vytáhl téměř mechanicky jeden svazek, který byl zasunut hlavou dolů. Svazek se mu v rukou otevřel: byla v něm vložena žlutá obálka s fialově psanou adresou.

* * *

„Vidíš, Boženko," divil se pan ministr, „já bych byl přísahal, že jsem z pracovny neudělal ani krok; ale teprve teď si tak nejasně vzpomínám, že když jsem si přečetl ten dopis, řekl jsem si: To se musím podívat na jeden zákon z roku třiadvacet. Pak jsem si asi donesl na psací stůl tu knihu a chtěl jsem si napsat poznámku; ale protože se mně ten svazek pořád zavíral, položil jsem tam podle všeho ten dopis a pak jsem nejspíš knihu sklapl a mechanicky ji odnesl na místo — Ale že jsem se do té knihy šel podvědomě, ze sna podívat, to je, hm; víš neříkej o tom nikomu. Lidé by si třeba mysleli — Ono to nedělá slušný dojem, tyhlety záhadné psychologické úkazy."

Za chvíli pak už pan ministr hlaholně telefonoval ministrovi vnitra: „Haló, pane kolego, tak ten ztracený dopis — Ale kdepak, nejste na stopě; já už jej mám v rukou!... Cože, jak se našel? Pane kolego, to vám neřeknu. Víte, jsou methody které vy v ministerstvu vnitra ještě neznáte. — Ale já vím, vaši lidé dělali, co dovedou; za to oni nemohou, že nejsou na výši... Ne, nebudeme raději o tom mluvit. — Prosím, prosím... Servus, pane kolego!"

Národní hospodářství.

BULLETIN ČÍS. 8.

Volyňského Chmelařského Spolku v Dubne ul. Cackého 2.

Záznam cen chmele.

Německo.

Při tendenci klidné placeno za 50 kg.

Holedavský	prima	230—250 Mk.	(490—532 zł.)
„ „	střední	200—220 Mk.	(426—468 zł.)
„ „	prima znám.	260—290 Mk.	(523—627 zł.)
„ „	znám. střed.	230—250 Mk.	(490—532 zł.)
Vitenberg	prima	240—260 Mk.	(511—553 zł.)
„ „	střední	210—230 Mk.	(437—490 zł.)
Spaltský	prima	320—330 Mk.	(681—702 zł.)
„ „	střední	260—310 Mk.	(533—660 zł.)

Československo, — Žatec.

Při tendenci klidné, ale trochu čilejší placeno za 50 kg.

Za chmel	střední	2000—2050 Kč.	(520—533 zł.)
„ „	dobrý	2150—2200 Kč.	(559—658 zł.)
„ „	prima	2250—2300 Kč.	(585—658 zł.)
„ „	polský	1100—1400 Kč.	(286—364 zł.)
„ „	jihoslovan.	1100—1400 Kč.	(286—364 zł.)

Belgie.

Poperynger 405—410 fr. (329—333 zł.) za 50 kg.
Allosterský prima 560—570 fr. (479—487 zł.) za 50 kg.

Elsasko.

950—1180 fr. (332—402 zł.) za 50 kg.

Jihoslavie. — Nový-Sad.

Prima 1140—1650 Dinar (224—264 zł.) za 50 kg.
Secun. 1100—1400 „ (176—224 zl.) za 50 kg.

Polsko.

Lucko	zprávy nemáme
Dubno	„ „
Rovno	„ „
Zdolbunov	„ „
Vladimír-Vol.	„

Lublin prima 33—36 § (293—320 zł.) za 50 kg.
„ secunda 15,5—18 § (147—160 zł.) za 50 kg.

Následující bulletin bude rozeslán přímo p. p. delegátům.

Hlavní správa spolku.

Dubno dne 5-X 1928 r.

BULLETIN ČÍS. 10

V minulém bulletinu jsme poukázali na to, že špatný odbyt Volyňského chmele lze odstraniti jedině tenkrát, když všichni pěstitelé chmele se sloučí v jedinou společnou odbornou organisaci. Zdůrazňujeme ještě jednou, že pěstitelé ve vlastním zájmu, řídíce se usnesením Sjezdu delegátů pěstitelů chmele na Volyňi ze dne 24. července, jsou povini přistupovat za členy Volyňského Chmelařského spolku kterýž-to termin jest do 30/X t. r.

Situace v obchodu chmelem jak v cizině tak i v Polsku zůstává nezměněna.

Německo.

Placeno za 50 kg.
Holedavský prima 200—240 Mk. (426—511 zł.)
„ „ střední 180—200 Mk. (384—426 zł.)
„ „ známkov. 240—270 Mk. (511—579 zł.)
Virtenberg 220—240 Mk. (449—511 zł.)
„ „ 210—240 Mk. (447—511 zł.)

Belgie.

Poperyngheru 410—415 fr. (332—337 zł.) za 50 kg.
Alloster 570—600 fr. (463—487 zł.) za 50 kg.

Elsasko.

950—1180 fr. (332—413 zł.) za 50 kg.

Jugoslavie.

Nový-Sad. 1650—1750 Dinarů (264—280 zł.) za 50 kg.

Československo.

Za chmel prima 2050—2250 Kč. (543—595 zł.) za 50 kg.
„ střední dobrý 2000—2050 Kč. (530—543 zł.) za 50 kg.
střední 1900—1950 Kč. (503—517 zł.) za 50 kg.
cizozem. 1250—1300 Kč. (342—371 zł.) za 50 kg.

Rumunsko.

4000—4500 Lei (216—243 zł.) za 50 kg.

Polsko.

Volyňsko: zprávy postrádáme, pročež ceny neuvádíme. Tendence všude je slabá, větší obchody neuzavírány.

Lublin: při tendenci slabé placeno: 20—30 § (178—276 zł.) za 50 kg.

Lvov: 30—40 § (247—356 zł.) za 50 kg.

Následující bulletin bude rozeslán přímo p.p. delegátům.

Hlavní správa spolku.

Dubno 11-X.

Různé zprávy

Varšavská besední hlídka.

Varšavská Československá Beseda zahájila podzimní sezonu uspořádáním *svatováclavské zábavy-posvícení*, dne 29. září v místnostech Klubu Urzędników Państwowych; dámy-krajanky ujaly se přichystání domácí husičky se zelím a knedlíkem, jakož i upečení posvícenských koláčů. Hostí dostavil se k této zábavě značný počet; mezi nimi byl též čs. vyslanec varšavský Dr. Václav Girsa s chotí, zástupce jihoslovanského vyslanectví Prodanovič, prof. Kurnatowski a jiní. Čistý výtěžek Złp. 131.15 byl dán zábavnímu výboru besednímu jako základní kapitál k pořádání besedních zábavních podniků.

V sobotu 13. října uspořádala Beseda pro své členy *vycházku do Škodových závodů na Okęciu*. Shromáždilo se asi 100 osob, které dopraveny byly závodním autobusem na místo prohlídky. Výklad podal vrchní ředitel Heine, komerční ředitel Baxant, předseda správní rady Avenarius. Mezi návštěvníky podniku byl též vyslanec Dr. V. Girsa se svou rodinou.

Oznajmuje se z výboru besedního, že 18. listopadu uspořádána bude *vycházka do varšavského zámku*. Koncem listopadu chystá se *pro děti loutkové představení*. Jako jiná léta, i letos v prosinci uspořádána bude *velká Mikulášská zábava* pro děti i dospělé s četnými atrakcemi; s přípravami se již započalo.

Výbor Besedy hodlá v nejkratším čase otevříti *kursy češtiny (slovenštiny) a vlastivědy* pro děti čs. občanů ve Varšavě; upozornňuje se na to včas, aby rodiče, budou-li si toho přáti, děti své přihlásili.

Festival české hudby ve Varšavě ve dnech 27. až 31. října 1928 stane se významnou událostí návštěvou wynikajících skladetelů českých. Přijede do Varšavy rektor st. konservatoře hudby v Praze senior českých skladatelů J. B. Foerster, zavítá s Českým kvartetem Josef Suk, o české hudbě bude přednášeti K. B. Jirák, představitel nejmodernějších směrů českého umění. Otakar Ostrčil, vůdce české moderny říditi bude orkestrální koncert a představení Prodané nevěsty a zejména grandiosní symfonickou báseň Démon skladetele Rudolfa Karla, jenž též k festivalu osobně zavítá. V těchto dnech bude Varšava dostaveníčkem soudobé hudby a naše obecenstvo bude míti vzácnou příležitost informovati se o předních zjevech a směrech hudby slovanského národa bratrského. Návštěva českých sklada-

telů jest revanchí za návštěvu polských skladatelů K. Szymanovského, Ludomira Rozyckého a Czeslava Marka v Praze z jara roku 1926 při příležitosti festivalu polské hudby v Praze. Mimo to dlel v Praze též již několikráte jako host Lucjan Kamieński a H. Opieński. V listopadu pozváni jsou do Prahy ředitel varšavské opery Emil Mlynarski, který bude v České Filharmonii říditi koncert polské hudby a v Národním divadle Hálku, jakož i St. Niewiadomski, jenž bude přednášeti na pozvání státní konservatoře budby o polské hudbě. Jsou tedy styky mezi českými a polskými hudebními umělci nejlepší.

DARY.

Dne 27. září tr. při slavnosti rozvinutí hasičského praporu v Moskovščině při večerní taneční zábavě byla místním moskovščinským Kolem Č. M. S. využita příležitost a podníknuta sbírka ve prospěch Ústředny Matice v Lucku, která vyneska Zl. 41.05.

Vzdáváme tímto srdečný dík jak podnikatelům sbírky, tak i jednotlivým dárcům. Nemůžeme pominouti ten fakt mlčením; kdyby takových vzorných Kol Matice bylo jenom aspoň 50, pak o existenci a rozkvět Matice bylo by postaráno. Nechť řeknou moskovščinšti zda-li jest jim na škodu býti pořádnými členy Matice poctivě plnicími svoje povinnosti.

Ústřední Správa Matice

Následování hodný příklad. Jak se dovídáme, fa. K. P. Pošepný, ve Varšavě udělila u příležitosti oslav 10-ti letého výročí samostatnosti ČSR. veškerému zaměstnanectvu jednodenní placenou dovolenou a sice na sobotu, dne 27. října t. r. Tento chvalitebný skutek jest jistě hoden následování

ZASLÁNO.

V druhé polovici září tr. navštívila naši kancelář obchodní cestující firmy Jindřicha Francka a Synové v Pardubicích a v Skavině u Krakova s žádostí o dodání adres všech škol na Volyni, které jsou navštěvovány českými dětmi a sdělila, že jejich firma za účelem reklamy svých osvědčených výrobků a přímějšků do kávy se rozhodla poděliti všechny školní dítky některými školními potřebami. Samo sebou se rozumí že s chutí jsme adresy všech škol oné paní udělili. Za druhé jsme vzali v úvahu, že produkty tak osvědčené jakosti, jako dodává, výšeuvedená firma, se mohou s klidným svědomim naši české veřejnosti doporučiti. Výsledek toho byl ten, že již počátkem října všechny naše školy obdrželi zásilky ve váze kolem dvou kg. pro každou s různými školními potřebami, jako rovněž i dopisy pro všechny p. p. učitelé.

Stalo-li se, že některá škola takovou zásilku neobdržela, nechť nám o tom napíše a věc bude napravena. Doporučujeme, by všichní p. p. učitelé udělili jednu lekci nauce o cykorii, jejím pěstování a vyrábění z ní příměsků do kávy. Že jest kávová přísada Francka zdravá a chutná — každý ví. Doufáme že dítkám tyto dárky budou vhod a proto jménem všech vzdáváme firmě Jindřicha Francka a Synové srdečné díky s přáním, by častěji na naše děti něčím podobným pamatovali.

Ustřední Správa Matice.

Předplatné v Lucku

přijímá: Česká Matice Školská, Jagiellońska 16, šekový účet P. K. O. 80890.

Ve Varšavě:

Drukarnia „Rola" Jana Buriana, Mazowiecka 11, šekový účet P. K. O. 1704,

Ceny předplatného:

na půl roku zl. 5.20, na čtvrt roku zl. 2.80. Do ciziny: na půl roku zl. 7.—, na čtvrt roku zl. 3.75. Cena jednotlivého čísla je 50 gr.

Ceny oznámení:

Celá strana zl. 120.—, půl strany zl. 70.—, čtvrt strany zl. 40.—, osmina strany zl. 25.— dvanáctina strany zl. 20.—, šestnáctina strany zl. 15.—. Při častějším inserování slevy.

Zodpovědný redaktor: **Josef Welk,** Łuck, Jagiellońska 16.
Vydavatel: Drukarnia „Rola", Jana Buriana, Warszawa, Mazowiecka 11.